

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

AMERIŠKA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
NEWSPAPER

NO. 184

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, SEPTEMBER 19, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Razne najnovejše svetovne vesti DR. STEPINAC

NEW YORK. — Svetovni prvak v rokoborbi, Joe Louis, je sinoči premagal Tamija Mauriello in tako ostane še naprej svetovni prvak.

NEW YORK. — Včeraj so začeli iskati prekoceansko letalo, ki je nosilo iz Belgije v New York 44 potnikov. Včeraj zjutraj ob 3:37 se je pilot zadnjič oglašil po radiu ob obali Nove Fundlandije. Na krovu je bilo največ ameriških in belgijskih trgovcev. Letala obrežne straže ga iščejo ob obrežju.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

UMRL JE v visoki starosti slovenski slikar Franc Vesel. Preminul je 28. julija.

VITO GLOBOČNIK, znan akademski slikar iz mlajšega rodu, se je tudi poslovil od tega sveta letos 5. avgusta. Bil je s partizani in bival nekaj časa z njimi v gozdovih.

MATEJ HAFNER, znani ljubljanski notar, je tudi zapustil vse posejstvo v začetku letošnjega avgusta in se preselil v večnost.

DUHOVNI SVETNIK ALOJZIJ SAREC. — Ni še dolgo, ko sem vam pisal o osemdesetletnici duhovnega svetnika in bivšega župnika v Smartnem pri Kranju g. Alojzija Sarca. Sedaj moram poročati o njegovi smrti, ki ga je našla v liliški bolnišnici. Gospod je moral na stara leta v tujo z begunci in je tam končal svoje življenje. Njegova glavna bolezen je bil rak. Slovenski begunci so mu priredili kar mogoče lep pogreb v tujem svetu.

DR. JOSIP SMODLAKA UPOKOJEN. — Prezidij jugo-

slovanske narodne skupščine je upokojil znanega dalmatinskega politika Dr. Josipa Smodlaka. Imenovan je bil eden Masariikovih učencev iz Prage in celo življenje velik liberalce, kot smo govorili v predvojni dobi. Bil je v političnem življenju velik optimist. Njegovi sinovi so izraziti komunisti, kot je večkrat v družinah nekdanjih "liberalcev." Otroci gredo do skrajnosti. Po sinovih je postal pod Titovo vladno delegat Jugoslavije pri svetodajnem zboru za Italijo v Rimu. Sedaj je kot tak upokojen.

BARAGOVO SEMENISČE IN KOMUNISTI. — Tudi mnogi Amerikanci so darovali za Baragovo semenišče, ki ga je zidal prav pred minulo vojno v Ljubljani škof dr. Gregorij Rožman. Sedaj je zavod v rokah komunistov. V "Slovenskem poročevalcu" beremo 8. avgusta, da se je tja vseli komunistični ljudski odbor za mestno četrt Bežigrad.

SLOVENSKO BEGUNSKO

(Dolge na 2. strani)

Lastniki restavracij po Ohio se bodo borili proti nižjim cenam

Toledo, O. — Konvencija zvezne restavracije države Ohio je sklenila, da se bo borila proti znižanju cen za jedila, katere je odločila OPA. V ta namen je konvencija določila sklad \$10.000, iz katerega se bo branilo one člane, ki bi jih OPA sodnijsko zasledovala, če bi kršili to odredbo. Več restavracijev se je izjavilo, da se ne bodo ozirali na to odredbo OPA. Nekateri so izjavili, da bodo raje zaprli restavracije, kot se pa pokorili odredbi OPA in prodajali jedila po cenah, kot so bile 30. junija, ker je mnogo živl danes mnogo dražjih, kot so bila 30. junija.

Lastniki restavracij v Lima, O. so odglasovali, da bodo zaprli, dokler OPA ne dovoli višjih cen.

Zveza je najela odvetnike, ki bodo na raznih distriktnih sodnih vložili injunkcije proti tej OPA odredbi.

SLOVENSKI BEGUNCI VAS
PROSJO POMOČ!

FURNEZE IN DIMNIKE JE POTREBA OČISTITI, PREDNO BOMO ZAKURILI

Clevelandski varnostni direktor Frank D. Celebrezze opozarja meščane na nevarnosti, ki pretirajo od furnezov in dimnikov, ako niso dobro očiščeni, predno se jih začne na zimo rabiti. Mr. Celebrezze trdi, da znaša izguba radi požarov letno nad \$20.000.000, ki so večinom vsi radi nedostatkov v furnezih ali dimniku.

Saje se zelo rada vnamejo, zato je treba dimnike in furneze temeljito očistiti, predno se zakuri v furnezu. Plasti saj, ki se naberejo po furnezu zabranjuje tudi, da furnez ne greje

Angleški "najemniki" so se podali sodnji in se bodo izselili

London. — Angleške družine, med temi mnogo veteranov, ki so na svojo roko zasedli razne prazne hotele in palače, so se končno vdali sodnji, ki jim je ukazala izprazniti sobe. Vlada je dobila na sodnji prepoved proti njim in zagrozila, da bo z vsakim sodnijsko postopala, kdor se takoj ne izseli.

Policija, ki je prvotno mirno gledala, kako so se ljudje polasčali poslopj in jim celo pomagala nositi pohištvo v stanovanja, je dobila od vlade ukaz, da ne sme nikogar pustiti niti v stanovanju, niti iz stanovanja, niti živeti ne smejo dobiti ti ljudje.

Te ljudi so nahujskali komunisti, češ, ker ni dovolj stanovanj za vse ljudi, naj se vsak vseli, kjer vidi, da je kaj praznega, ne glede na to, kdo je lastnik. Štiri komunistične agitatorje so zdaj zaprli.

kot bi moral. Torej je tudi iz tega ozira potrebno, da ga očistite pred uporabo. Saje v dimniku pa poleg tega, da se rade vnamejo, tudi zabranjujejo prepih, vsled česar je slaba odvajanja zraka iz furneza, kar zopet povzroči, da furnez ne daje toplote, kot bi jo sicer. Vsak, ki ima furnez, naj torej skrbi za to, da bo furnez in dimnik dobro očiščen, predno bo zakuril v njem. To je ne samo iz ekonomskega ozira potrebno, ampak tudi zaradi varnosti pred ognjem.

JE BIL TUDI ARETIRAN

Titova vlada ga je obtožila "zločinov proti narodu."

Belgrad. — Vlada maršala Tita je včeraj naznanila, da je ukazala zapreti zagrebškega nadškofa dr. Alojzija Stepinaca na obtožbo, da je "zakrivil zločine proti narodu." Prišel bo pred Titov sodni stol z 18 drugimi "zločinci," ki jih je Titova vlada že prej zaprla.

Dr. Stepinac, načelnik katoliške Cerkve v Jugoslaviji, je bil prijet v Zagrebu. Proti njemu je že dlje časa besnelo komunistično časopisje, ki ga je dolžilo, da je pomagal ustašem.

(Vatikanski list "Osservatore Romano" je označil časopisno gonjo proti dr. Stepinacu kot "Titovo propagando".)

Ljudski ali vladni tožilec je dobil 8 dni odloga, da pripravi obtožbo proti dr. Stepinacu in drugim 18 obtožencem, med katerimi je 12 duhovnikov.

Glavni "krivec" na zatožni klopi bo polkovnik Eric Lisak, načelnik varnostne policije generala Dražića, ki ga je dal nedavno Tito ustreliti.

Dve priči ima vlada, ki bosta dokazovali dr. Stepinacu zvezo z ustaši. Eden je duhovnik Modesto Nartinić, drugi je pa nadškofov tajnik Ivan Šalić.

Produkcija obuvala bo najbrže padla

Washington. — Če dlje časa tarna čevlarska industrija, da ne dobi dovolj usnja. Strojarnice pa tožijo, da ne dobe dovolj kože. V prvih 7 mesecih letošnje dobe strojarne 30% manj kože kot v prošlem letu v istem času. To je vzrok, da napoveduje čevlarska industrija v bodoče mnogo manjšo produkcijo obuvala.

Rekordna letina bo za jabolka

Washington. — Ameriški sadonosniki bodo dali letos najmanj 166 milijonov bušjev jabolk, dočim jih je bilo prošle leto le 68 milijonov bušjev. Letošnji pridelek brusnic (cranberry) bo 788.000 sodov, ali za 70% več kot lansko leto. Brusnice zlasti vidite na ameriških mizah na Zahvalni dan pri pularanovi pečenki.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

Kar preko "luže" si nas privoščijo mili rojaki

Če pogledate, kako zmerjajo naš list v "Enakopravnosti" 16. sept., vidite, da vpijejo na nas tam iz Leskovca pri Krškem. Neka partizanska ženska poučuje od tam svojo teto in po te ti napredne vernike takole: "Teta, tisti Ameriški Domovniki pa zakričite na ves glas, da laže." Tako smo to kričanje na ves glas tudi mi morali slišati. Pa bi veliko raje slišali še nekaj drugega, namreč: Katera stvar v našem listu je bila neresnična. Mi smo vas vse, bolj in manj napredne, ki govorite, da lažemo, že večkrat pozvali, da

Je že čas!

Washington. — Državni oddelek ameriške vlade poroča, da ni bil dovoljen prihod v Zed. države 8 Jugoslovancev, ki so se namenjavali udeležiti Ameriškega slovanskega kongresa v New Yorku. Vzrok zavrnitve — ker so komunisti.

Washington. — Predsednik Truman je izjavil, da je pripravljen imenovati komitej iz vladnih uradnikov, ki bodo počili iz vlade komuniste in protiameriške elemente.

Demokratski kandidati bodo čutili jezo-naroda radi mesa

Vodja demokratov pravi, da pomanjkanje mesa ne bo dalo demokratom glasov

Washington. — Frank McHale, demokratski vodja iz države Indiane, je povedal svojim kolegom v Washingtonu, da bo pomanjkanje mesa prineslo demokratski stranki poraz pri volitvah jeseni. Izjavil je, da volivci ne bodo volili demokratsko "ob sočivju."

McHale je apeliral na Paula Porterja, načelnika OPA, naj prisili velemednice, da izročijo svoje zaloge mesa.

Nasprotniki kontrole najemnine so tudi obnovili boj proti vladni kontroli. Za svojega zavoljavnika so si izbrali senatorja Hawkesa, republikanca iz New Jersey, ki zahteva, da se odpravi vladna kontrola najemnine tri mesece prej, kot je zdaj določeno. Med tem časom naj pa OPA dovoli trikrat zvišanje najemnine in sicer po 5 odstotkov vsakokrat.

Mila in barve bo še eno leto primanjkovalo

Washington. — Izdelovalci mila in barve prerokujejo, da bo teh stvari občutno primanjkovalo najmanj še eno leto. Ker se primeroma malo živine pobije, bo imelo to za posledico manj loja, ki je glavna potrebščina za milo.

Napovedujejo tudi manjši pridelek lanenega semenja kot navadna leta, kar bo zopet udarec za izdelovalce barve. Letos bo znašala letina nekaj več kot 3 milijone ton, dočim ga je bilo zadnjih 10 let povprečno vsako leto nad 5 milijon ton.

WALLACE BO PRIDEN, JE OBLJUBIL

Predsedniku je obljubil, da ne bo rekel nobene besede več o politiki

Washington. — Trgovinski tajnik Henry Wallace, ki je s svojim govorom spravil vso Ameriko pokonci, je bil včeraj dve uri in pol pri predsedniku Trumanu. Ravno o čem sta toliko časa govorila, ne bo prišlo v javnost, gotovo pa je, da o vremenju ni bil razgovor.

Toliko se je zvedelo, da je Wallace obljubil, da ne bo več govoril o inozemski politiki, vsaj dokler je v zasedanju mirovna konferenca v Parizu.

S tem, da je Wallace obljubil, da bo držal jezik za zobmi, bo lahko ostal še naprej v vladnem kabinetu. To se pravi, če bo s tem zadovoljen državni tajnik Byrnes, ki je v Parizu in ki ni rekel nobene besede glede izjav trgovinskega tajnika o ameriški zunanji politiki.

To, da je Wallace obljubil, da bo molčal o zunanji politiki, je zmaga za državnega tajnika Byrnesa in sedanjega ameriškega zunanjo politiko.

Ko je prišel Wallace od predsednika, je rekel, da ga ta ni vprašal, naj stopi iz vlade in da o tem ni bilo račene nobene besede pri avdienci.

To, da je Wallace obljubil, da bo molčal glede zunanje politike, je avtomatično napravilo konec njegovih govorniških nastopov, katerih je imel več na listi. En tak govor bi moral obdržavati nočjo v Providence, R. I., pa je bil že odpovedan.

Demokratski voditelji priznajo, da je prizadjal Wallaceov govor zadnji teden, v katerem je govoril za mehkejšo politiko napram Rusiji, največji udarec demokratski stranki in da se bo odmev tega slišalo pri novembarskih volitvah.

NOČEJO IMETI SVOJEGA MESTA

Willoughby, O. — Prebivalci severno od tukaj so z 289 glasovi porazili predlog, da bi postal ta kraj, ki šteje okrog 11.000 prebivalcev, mesto samo zase. Vsega skupaj je glasovalo 2.075 oseb. Predlog je bil, da bi se mesto imenovalo Eastlake Village.

Največ glasov proti je bilo oddanih v Willoughbee in okrog Lost Nation Blvd. Okraj bi obsegal kakih 10 štirjaških milj zemlje.

KOMPANIJA NOČE PLAČATI OD NOV. NAPREJ

Pri Steel Improvement & Forge Co., 970 E. 64. St., v Clevelandu je odšlo 300 delavcev na stavko. Vzrok je, ker se s podjetjem ne morejo sporazumeti, če naj dobe 15 centov na uro priboljška od lanskega novembra naprej, ali šele od zdaj.

Kompanija pravi, da obratuje že zadnjih 6 mesecev z izgubo in če bo morala plačati to izboljšanje za nazaj, da bo morala za vedno zapreti vrata.

Na Ogrskem je vse razdraženo, ker bodo dali delavce Rusiji

Delavske unije vpijejo, da bo dala vlada delavce v sužnost

Washington. — Delavske unije na Ogrskem obojajo namen vlade, da se "posodi" 30.000 gradbenih delavcev Rusiji in Jugoslaviji, kot del plačila za vojno odškodnino. Unije nazivljejo to kot navadno suženstvo.

Ta načrt so predložili vladi komunisti in socialisti z izgovorom, da preti Ogrski brezdelje, dočim v Rusiji in Jugoslaviji delavci primanjkujejo.

Nekateri vidijo v tem načrtu malo razlike s Hitlerjevimi sistemom o prisilnem delu importiranih delavcev in se tudi ne strinja z doktrino komunistov in socialistov po Marksovih načelih — "svoboda za delavski razred."

Demokratje v Cuyahoga bodo za Lauscheta

Cleveland, O. — Na seji okrajnega izvršnega odbora demokratske stranke je bilo soglasno odobreno, da bo demokratska stranka podpirala pri jenskih volitvah vse demokratske kandidate, od guvernerja pa do zadnjega urada. Nekateri so prej govorili, da demokratska stranka uradno ne bo šla za Lauschetom, ker se nič kaj dobro ne razumejo med seboj. Ta dvom je zdaj odstranjen.

Na seji je bilo tudi sklenjeno, da se apelira na bivšega načelnika Ray T. Millerja, da ostane še naprej pri vodstvu. Miller se je, kot znano, nedolgo tega odpovedal načelnstvu radi prevelike zaposlenosti in ker bi več časa rad porabil pri svoji družini. Njegova pismena odpoved je bila zaenkrat položena na mizo.

Vlada bo povedala farmerjem, naj pridelajo vedno manj

Washington. — Dočim je vlada tekom vojne apelirala na patriotične farmerje, naj pridelajo kolikor morejo, bo vlada kmalu začela z drugo pesmijo, namreč, naj pridelajo samo toliko, kolikor jim bo naročila. Vlada je namreč prepričana, da bo kmalu preveč pridelkov, zato bo napravila za farmerje navodilo, koliko naj posejejo na vsak akter pšenice, koliko koruze in drugo.

In kdor se ne bo ravnal po vladni odredbi ali navodilu, ne sme računati na vladno pomoč. Ako bodo, na primer, pridelali več krompirja, kot bo naročila vlada, vlada surplusa ne bo kupila, niti ne morejo računati na vladno posojilo na račun krompirjeve letine.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Maša za vojaka—

V soboto ob 7:30 bo darovana v cerkvi Vnebovzete na Holmes Ave. maša za pokojnega vojaka Rudy Korena v spomin 2. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so prošeni da bi se udeležili.

Pozdravi s počitnic—

Joseph in Louise Čebular pozdravljata vse svoje prijatelje po Clevelandu. Obiskala sta Joliet, Lemont in Chicago, od tam sta se podala pa še v Loretto, Wisc.

19. obletnica—

V petek ob 7 bo darovana v cerkvi sv. Lovrenca maša za pokojnega Dominika Perko v spomin 19. obletnice njegove smrti.

Pismo ima pri nas—

Pri nas ima pismo Marija Zidan, kateri piše Amalija Zidar iz Javornika, Slovenija.

21. obletnica—

V nedeljo ob 10 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Matija Hrastar v spomin 21. obletnice njegove smrti.

Naš umetnik pride—

Znani godbenik Joe Sodja je na koncertnem potovanju z Fred Waringom in njegovim zborom. V sredo 25. sept. bodo nastopili v mestni dvorani v Clevelandu. Joe Sodja igra vsak terek in četrtke zjutraj na WTAM na programu Fred Waringa.

Poroka—

V soboto 21. sept. ob 10 se bosta poročila v cerkvi Brezmadežnega Spočetja na Superior in 41. cesti Stanley F. Majer, sin Mr. in Mrs. Frank Majer iz 6732 Edna Ave. in Miss Marian Anzlovar, hčerka Mr. in Mrs. Frank Anzlovar iz 1361 E. 43. St. Novoporočencema želimo vse najboljše v novem stanu.

Odklicanje—

Mrs. Mary Novak iz 3623 E. 82. St. je prejela od dobrodelne družbe — Welfare Federation of Cleveland — častno diplomu za njeno štiriletno delo pri dobrodelni družbi. Dobri ženi, in zavredni Slovenki, ki se žrtvuje za revne, vsa čast in naj še nadalje pomaga onim, ki so pomoči potrebni.

Vabilo na sejo—

Nocoj bo seja društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ v navadnih prostorih. Prosi se velike udeležbe, ker bo članstvo slišalo poročila delegatov s konvencije.

Prva obletnica—

Jutri ob 7:30 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. maša za pokojnega Antona Stefančič v spomin prve obletnice njegove smrti.

Listnica uredništva

J. P. — Ne, ni tako! Zarje niso dale tiskati v katoliško tiskarno zato, ker so to izrecno hoteli, ampak ker je tako naneslo. Saj so vprašale za cene tudi pri Enakopravnosti in koliko je ta katoliška, pa presodite sami. Pozdrav!

Anglija in Argentina sta podpisali

London. — Velika Britanija je podpisala ekonomsko pogodbo z Argentino, glasom katere bo dobila Anglija 80% vsega argentinskega mesa, ki je določeno za izvoz. Argentina bo pa dobila delež pri angleškem železniškem omrežju v deželi.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisalici: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year. \$4.00 for 6 months.
\$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

88

No. 184 Thurs., Sept. 19, 1946

Zagalopirana politika

Naši državniki v Washingtonu so jo pošteno zavozili s svojo politiko in postavili deželo v posmeh vsemu pametnemu svetu. Kredit za to polomijo lahko spravi predsednik Truman in trgovinski tajnik Wallace. Pa drugemu se ni toliko zamere kot prvemu, ker predsednik je tisti, ki narekuje notranji in zunanjo politiko Zed. držav kot najvišji izvršni uradni dežel. Njegova desna roka in nosilec ameriške politike je pa državni tajnik. Ta dva sta torej tista dva, ki govorita z diplomatskim jezikom v imenu Zed. držav in njih-če drugi.

Pa je šel zadnji teden trgovinski tajnik Wallace, bivši republikanec, sedaj demokrat, v resnici pa radikalec, in je v svojem govoru v New Yorku postavil ali hotel postaviti zunanjo politiko Zed. držav pod mernik. To se pravi, trdil je čisto nekaj drugega, kot dan, za dnem trdi državni tajnik Byrnes. Pri tem je rekel, da je njegov govor vnaprej odobril sam predsednik Truman. Ta sicer zdaj pravi, da besed ali stavkov tega govora ni odobril, ampak je samo rekel, da ima Wallace kot svobodni ameriški državljani pravico govoriti kar hoče.

Predsednik Truman je s tem ustrelil dva kozla. Enega je počil, ko je rekel, da je čital govor trgovskega tajnika Wallacea in ga odobril, drugega je pa podrl, ko je rekel, da sme Wallace govoriti kar hoče. To pomeni, da se naš predsednik maje nekje med dvema vetrova in da sam ne ve, kam ga bo sapa odnesla. Je že res, da sme vsak ameriški državljani govoriti kar hoče, ker mu to dovoljuje ustava, toda med kabinetnim uradnikom in navadnim državljanom je velika razlika. Ako imamo državnega tajnika, ki vodi našo diplomacijo v imenu predsednika, potem naj govori on in nihče drugi. Po našem mnenju trgovinski tajnik Wallace ni bil na mestu, ko je pobijal zunanjo politiko, ki jo vodi državni tajnik Wallace, ker je s tem pred svetom zmanjšal vpliv našega državnega urada. Ako Wallaceu ni kaj prav v državni politiki in bi to rad povedal, naj pove pri seji vladnega kabineta, ali pa naj odstopi in bo kot navaden državljani govoril kolikor bo hotel in kar bo hotel.

Ali ste že kdaj slišali, da bi v ruski diplomaciji govoril eden tako, drugi drugače? Danes govori samo Stalin in sicer z Molotovim jezikom. Ako bi hotel kdo drugi poseči vmes in pridigati svojo politiko, bi ga kmalu zmanjkalo.

Prav je rekel senator Vandenberg, ki je v Parizu za svetovalca državnemu tajniku Byrnesu, da naj imamo v Ameriki samo enega državnega tajnika istočasno in ne dva. S tem je hotel reči, da če je Byrnes državni tajnik, naj bo ta in drugi pri vladni naj molčijo, vsaj kar se tiče zunanje politike. Ako je napravil državni tajnik Byrnes kako napako, naj jo popravi on sam, ali pa predsednik Truman, ne pa trgovinski tajnik.

Wallace je s svojim govorom, ki gotovo ni bil rečen o pravem času, pokazal svetu, da Amerikanci v svoji zunanji politiki niso edini, ali da ne vedo, kaj govorijo in kaj hočejo.

Predsednik Truman je zdaj v velikih škripcih, za kar se ima zahvaliti samo svojemu trgovinskemu tajniku, ki je še edini v njegovem kabinetu od Rooseveltove administracije. Mr. Truman mora zdaj na vsak način odločiti Wallacea, ako ta sam ne bo odstopil. Ker ako je predsednik vedel, kaj bo Wallace govoril, potem ne odobrava Byrnesove politike oziroma svoje lastne, ker Byrnes dela samo to, kar mu dovoli njegov boss. Ako je pa Wallace govoril sam na svojo roko, pa itak zasluži pošteno brco iz kabineta. Predsednik mora pomesti po svoji vladni hiši, to zahteva od njegove ameriški narod. Zdjaj ni čas, da bi vodili politiko za glasove, zdaj je treba močne fronte, da bo izšla dežela iz te borbe, ki jo mora biti na diplomatskem mejdanu in jo tudi izvojevati, ali pa bo podorana po vseh žrtvah, ki jih je doprinesla tekoma zadnje vojne in ki jih še doprinaša s tem, da prehranjuje malodane ves svet.

Vemo, da se predsednik boji za glasove, ki jih ima za seboj Wallace. To so glasovi radikalnih elementov, ki so se zagrizli kot klopi v demokratsko stranko. Pa kaj bi se jih bal? Kam bodo pa šli? K republikancem? Ali bodo ustanovili svojo lastno tretjo stranko? Ne eno ne drugo ne bodo napravili. Torej le nič ne straha pred njimi, g. predsednik.

Predsednik je v veliki zagati, o tem ni nobenega govora. Odločiti mora med državnim in trgovinskim tajnikom in ustaviti vsako nadaljno debato med njegovimi kabinetnimi uradniki. Ako predsednik tega ne bo storil, potem bo on odgovoren za kaos, v katerega lahko pahne našo inozemsko politiko.

Morda bo v času, ko bo tiskan ta članek, trgovinski tajnik Wallace zopet navaden državljani. Ako ne, potem bo to znak, da je naš predsednik izgubil ves političen pogum. Ako zdaj poprime vajeti trdno v roke, bo izgubil manj, kot pa če pusti politični voz drdrati po klancu nizdol brez zavore.

Ne smemo namreč izgubiti izpred oči fakta, da v Moskvi napeto čakajo, kaj se bo te dni zgodilo v naši Beli hiši v tem oziru. In potem se bodo sovjetski diplomati tudi ravnali.

Anglija se je odrekla vsej vojni odškodnini od Italije. Najbrže se ni pozabila, kaj se je zgodilo z vojno odškodnino, ki bi jo morala dobiti od Nemčije po prvi svetovni vojni in s katero je nameravala kriti vse stroške vojne.

BESEDA IZ NARODA

Samaritanu sledimo!

Euclid, O. — Odboru, ki se je organiziral v Clevelandu in je znan pod imenom "Odbor 100" in ima iz vsakega naselja: St. Clair, Newburgh, Collinwood in Euclid po 25 delavcev, je dana naloga, da zbere v pomoč žrtvam razmer, ki so tako postali brezdomci, vsoto \$10,000.00. Upanje imamo, da bo vsak, kogar ni komunizem zapeljal, doprinesel svoj delež k tej vsoti. Trkam na vaša srca. Za našo besedo hočemo biti vsi delavci in delavke samo orodje, glas in prošnja Tistega, ki nam je lepše kot vsak pred ali za njim povedal priliko o "Usmiljenem Samaritanu".

Hočem jo nekoliko prikrojiti razmeram, da bo odgovarjala kot prispevka našemu času in našemu narodu.

Pot iz Jeruzalema v Jeriho je bila nevarna, bili so tam roparji, ki so ubogo žrtvo izropali, prepleli in dostikrat tudi pobili. In med take "tovariše" je prišel nesrečni popotnik, ki je napol mrtev obležal. — Našega naroda okupacija je tudi nekaka pot. ... da je padel med razbojnik. Vsak s svoje strani: nacisti, fašisti in komunisti so ga pobili, da je napol mrtev obležal. Če vpoštevamo veliko število pobitih žrtv, kar so posredno ali neposredno povzročili vsi trije okupatorji nad telesom slovenskega naroda in poleg še tiste tišče, ki so se zatekli sredstvu svetopisemske družine — V begu je rešitev — smatramo ob taki izgubi, da je narod napol mrtev obležal.

Se je v njem življenje, a rabi pomoč od zunaj, da se ga dvigne, da se pozdravi. Moje misli iščejo danes iste, ki jim je dal današnji čas v roke pečat — brezdomstva. Tak, napol pobit leži del tiste skupine slovenskega naroda, ki je zaznamovan od privržencev komunizma kot "izdajalec", da pogine in izgine s površja zemlje.

A, kdor pozna pota in cilje komunizma ve, kakšni "izdajalec" so!? Potem pričnemo lahko vse tiste krščanske heroje, mučence, s katerih krvjo so prepojena tla prvih krščanskih stoletij, ki so se uprli in niso hoteli zatajiti svojega prepričanja, smatrat za izdajalce in jih nazivati s tem priimkom. Ni moj namen danes pisati o tem. Prosim hočem le, da se v moji in tvoji notranjosti, ki to čitaš, zbudi tvoj človeški čut, pa vzameš enega izmed onih treh, ki so srečali napol mrtvega sorojaka, za svojega izvrševalca.

Nikar ne bodi judovski duhovnik, "ki je samo mima — te žrtve — šel, pa nič pomagaj."

Ne bodi prvemu enak, ki pravi evangelij o njem: "da je bil levit in je mima šel."

A bodi Samaritan, naj se njegova nesreča tudi tebi in meni zasmili in vzbudi tisti del človeške plemenitosti, ki se naziva usmiljenost. Ali nima naš katoliški del naroda, ki še veruje: "Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli" nič več tiste velike dejavnosti, da bi osečil sebe in svoje sorojce in sestre vsaj z malim doneskom od svojega izobilja?

Vem, da so med nami, ki bi brez lastne škode od svojega izobilja odšteli recimo \$10, \$25, \$50 in morda celo \$100 in to bi mnogo pripomoglo k skladu, ki se zdaj zbira. Nikar se ne begajte, tukaj ne bo šlo 43% za "stroške". Garancijo vam damo, da bo šlo do zadnjega centa v namen, za katerega se zbira. Še in še prosimo in ko bo prišel do tebe tak glas prošnje, vedi, da stojim prosjak, ki prosi v imenu krščanskega usmiljenja: "Glej, stojim pred vrati (tvojega srca) in trkam ... In tvoj odgovor bo: "Odzval sem se!"

Math Tekavec.

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

Članom dr. Srca Jezusovega (Samostojno)

Cleveland, O. — Ker vem, da mnogi člani in članice že nestrpno čakajo in ugibljejo, kaj neki je z denarjem našega društva in kdaj bomo kaj razdelili in katerega se bo največ "prišlo" itd. Zato sem se namenil, da naše članstvo o tem malo obvestim o likvidaciji društva.

Zadnji teden se je sestal društveni odbor in pregledal vse knjige ter gotovino, ki jo imamo sedaj za delitev na rok. Odbor se snide ponovno ta teden. Do sedaj smo spravili v denar vso našo imovino razven zamrznjene vloge na North American Mortgage Co. in če bo mogoče, bomo poskusili še to na kakšen način spraviti v denar. Nihče naj ne misli, da odbor nalašč zavlačuje izplačitev, ampak dokler denarja ni na rok, se ga tudi razdeliti ne more. Bodite pa brez skrbi vsi, da delež, ki vam pripada, boste prav gotovo dobili.

Vse člane pa opozarjam, posebno tiste, ki ste s v tem času preselili, da sporočite tajniku svoj natančen naslov, da vas bom vedel kje iskat. Napišite na kartico svoj natančen naslov in pošljite na: Frank A. Turek, 985 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio. — Prosim vas, storite to, da vas bom mogel s kartico obvestiti, ko bodo čeki pripravljeni. Tako boste obveščeni, kdaj in kje se bo dajalo čke, potem časopisov in prejel boste tudi pismo obvestilo, kajti čekov ne bomo pošiljali po pošti, ampak se bo moral vsak osebno zglasiti določeni dar pri tajniku kot vam bo sporočeno pozneje.

Frank A. Turek, tajnik.

Hubbardske novice

Madison, O. — Moja pot v Cleveland za pordnevi obisk je bila jako prijetna in zabavna. Pa tolikem času in jamranju, da nikamor ne morem od doma, so se me bili vendar usmilili in me odpeljali v Cleveland. Najprej sem bil šel k našemu brivcu, Johnu, da me je prav lepo ostrigel za to pot. Rekel mi je, da sem prišel baš o pravem času, kajti še tisti večer se je odpeljal na svatbo svoje vnukinje v Chicago. Se reče, saj John je res mojster v striženju las in še posebno za takega kot sem jaz, ki sem "natirli", ker hočem biti ostrizen absolutno po modi.

No, ko sem bil z vsemi pripravi gotov so me spravili v avto in me odpeljali proti Clevelandu. Rekl mi so, da me ne bodo prej pripeljali nazaj, da se bom dobro nazaj Clevelanda. Res je bilo lepo v Clevelandu. Obiskaval sem prijazne ljudi, ki so bili povsod jako postrežni. V Anžlovarjevi trgovini so me dekletala kar gledale, ko sem pa tako prosto in podeželsko govoril, kar v mestu ne slišijo vsak dan. Meščanje so vsi nekam tihi in zamisljeni, zdelo se mi je, kot bi bili v kakem koncentracijskem taborišču in kot bi se jih prijemal nekak strah, če ga mar že nimajo, ko pa imajo vedno toliko mrličev med seboj. Ravno tisti dan je ležala na mrtvaškem doru Mrs. Leraršič, ki je bila svoj čas naša dobra odjemalka. Bog ji daj večni mir in pokoj. Tukaj na deželi so taki slučajji bolj redki, ampak prišli bodo tudi k nam prav gotovo, pa čeprav živimo v tako svežem zraku.

Obiskal sem številne poznanke in med njimi tudi več uradnikov, ki so pa navadno vsi zaplenjeni čez glavo in kot sem videl se jim ne zdi dosti razgo-

varjati se s podeželskimi ljudmi. So pa v resnici jako prijazni ljudje. Obiskal sem bil precej znancev in prijateljev, a vseh pa vendar nisem mogel. Mrs. Anžlovar mi je celo izročila dar za Franciška in je rekla, da naj njen dar kar v kapelico postavim. Prav lepa hvala vsem.

Ampak gostilničarji ti se mi pa smilijo da se reče in res ne vem, kako morejo shajati, ko po tako nizki ceni prodajajo. Kaj mislite, za steklenico piva sem plačal 15 centov ali za precej velik kozarec pa 10 centov; saj kar verjeti nisem mogel, ko so mi računali tako nizko ceno. Vprašal sem našega prijaznega Flajšmanovega Lojzeta, če so birti v Clevelandu res že na robu propada radi tako nizkih cen. Pa je rekel, da tako daleč ravno še niso prišli, ampak profita je pa presneto malo ali pa nič, da le komaj vlečejo naprej. Kar mu rad verjamem.

Ko sem tako svoj firbec dobrega napasel, me je moj šofer William zopet potegnil domov na ta ljubi Hubbard, kjer je res fletno za take, ki hočejo živati sveži zrak in ki hočejo imeti lepo življenje. Seveda za take kot sem jaz, ni nikjer občanka, zato pa si že skoro želimo večnega miru v nebesih, kakopak in menda ja.

Ker imam pa kar štiri šoferje, me je pa naslednji dan naš Eddie malo prepeljal po teh naših krajih, da sem malo pozabil na Cleveland. Teško da bi se še kdaj videli, kajti čas hiti z neznansko naglico in mi nekateri mu bomo bolj težko še kos. Ampak dokler bom tako fin, kot je slika pokazala, ko me je Mrs. Satkovič ujela na platno v preteklem poletju, ko je bila tukaj na oddihu, me ne bo še konec. Saj pravim, da sva si precej podobna, vsaj po laših, z našim guvernerjem, čeprav nekdo pravi, da bi se jaz guvernerju niti primerjal ne bi smel.

Tudi napredujemo v naših krajih kar naprej. Miller "Circle" Cabins je odprl novo restavracijo. To je tisto lepo zidano poslopje v N. Madisonu, o katerem sem že enkrat pisal, ko je bil tam naš Babič za mojstra.

Gregoričev novi dom, ki ga sedaj polagoma pa sigurno gradijo in upajo da bo gotov do

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

(Nadaljevanje z 1. strani)
BOGOSLOVJE. — Vaš list je večkrat pisal o beguncih bogoslovcih, ki so našli zavetje v Pragli pri Padovi. Kar jih niso pobili titovci, so skoro vsi bogoslovci z malimi izjemami nadaljevali svoje študije v tem starem nekdanjem benediktinskem samostanu. Imeli so svoje slovenske profesorje, ki so prav tako bežali pred titovimi razbojniki. Tudi dobrohotnost ameriških dobrotnikov je pomagala vzdrževati te bogoslovce in profesorje.

To bogoslovje se je sedaj preselilo v celoti v Briksen na Tirolskem, ki se v italijanščini imenuje Bressanone. Tu bodo sedaj ti slovenski dijači nadaljevali svoje študiranje na svoji bogoslovni fakulteti. V prvi letnik je vstopilo osem novih bogoslovcev.

SLOVENSKI LAZARISTI SO IZGUBILI v povojnih zmešnjavah, ki jih je prineslo partizanstvo, 16 bogoslovcev in duhovnikov. PISMO IZ STAREGA TRGA PRI LOŽU. — Naj vam navedem za razumevanje razmer v starem kraju odlomek iz pisma, ki ga je nekdo prejel iz Starega trga: "Imamo samo enega duhovnika. Enega so ubili partizani že med vojno (kaplana Kramariča iz Bele krajine), druge, druge zaprte (župnika Presetnika, doma iz Ježice pri Ljubljani). Pa vendar ni bila naša župna cerkev nikoli tako polna, kot je sedaj. Na prve petke je natlačena, tako tudi ob prvih so-

zime, bo tudi krasna moderna stavba. Tudi tam je Babič mojster. Martin Tič, ki lastuje poznani "Tich Tavern" na County Line Rd. je kupil lepo posetvo na Dock Rd., ki ga sedaj preurejajo in modernizirajo.

Mr. Medvedič, naš hrvatski človek iz 76. ceste v Clevelandu, je kupil hišo v Madisonu in vso preuredil. Tu je sedaj pričel restavracijo in gostilno pod imenom "Village Restaurant." Iz tega vidite, da naši ljudje kar naprej prihajajo v naše kraje in tukaj tudi lepo napredujejo, ker so podjetni, da je kar veselje. Franciška se je bil spomnil s lepim daorm tudi Mr. Globokar, da sem bil kar iznenaden, ko sem ga prejel, kajti kar verjeti nisem mogel, da je Mr. Globokar, prodajalec hiš, res tako radodaren in usmiljenega srca. To pa rečem, da ima naš prijazni Jože res srce na pravem mestu, saj pa tudi menda ve, da v kakšnem finančnem položaju se nahajamo in da bi si sam ne mogel privoščiti takega daru, kot mi ga je on poslal. Najlepša hvala, Jože. Bog naj ti stotero povrne in ti da vsestransko srečo in dolgo življenje.

Obiskali so nas in to prvič, Meljačevi iz Newburgha. Sprehajal sem se ravno pred hišo, ko se maenkrat ustavi pred hišo lep avto. Že sem si misli, kaj neki je pa to ena gospoda. Kar so pričeli polagoma stopati iz avta. Poznal jih nisem. Pa vpraša Mr. Meljač, če je Francišek doma. Povedal sem mu, da se ravno malo spreha pred hišo, kot je to njegova lepa navada. Ker je pa Mr. Meljač nekam firben, je hotel videti tudi kapelico. Kar sem mu prav z veseljem razkazal kar je zanimivega v našem parku in tudi tisto slavno pisarno. Z velikim zanimanjem so si vse ogledali. Malo smo še pokramljali, in ker je bilo že pozno, smo se poslovili in odšli so. Upana, da je vsa Meljačeva družina odnesla lepe spomine od nas. Izročili so mi pa tudi lepe pozdrave, katere so po njih poslali prijazni Newburčanje kot je Mr. Resnik in drugi. Prav lepa hvala vsem in posebno pa Meljačevim za prijazen obisk, pa se še oglasite ob priliki. Pozdravljeni,

Frank Leskovic.

munisti poznajo samo en jezik, jezik bombe in revolverja. Zato je treba z njimi govoriti v istem jeziku vse dotlej, dokler ne bodo popolnoma uničeni." Te besede je govoril Titov poslanik v Londonu dr. Ljubo Leontič, ko je bil predsednik jugoslovanske fašistične organizacije "Orjune," ki je posnemala Mussolinija in imela glavno oporo v kralju Aleksandru. Toda bivši šef "Orjune" je moder človek. Obrnil je o pravem času plašč po vetru in je danes Titov poslanik. Drugi pravijo, da je to dokaz, da sta fašizem in komunizem zelo blizu skupaj in da je bil Leontič preobrat silno lahek. Tudi Titov poslanik v Washingtonu Sava Kosanovič je bil velik občudovalec "Orjune" in je znal zasukaati plašč o pravem času. Latinsko reklo pravi: "Časi se spreminjajo in mi se spreminjamo z njimi." Titova poslanika sta si vzela to rečenico za svoje vodilo. Kaj bi v teh težkih časih govorili o značajih in načelih! To je za reakcionarje! — Vsaj Titovi junaki si tako mislijo.

Če verjamete al' pa ne

Mlad odvetnik je zagovarjal pred sodnim stolom in poroto klijenta, ki je bil obtožen uboja. Njegov varovanec je dobil pri streljanju kroglo v nogo, zato je rekel, da je rabil orožje v samoodrambi. Za dokaz je odvetnik kazal porotnikom kroglo, ki jo je dobil ubijalec v nogo.

Odvetnik je bil slučajno nekaj prehlajen, zato je moral devati v usta neke kroglice, da je lažje govoril. Tako je držal v eni roki kroglo, v drugi roki pa kroglico za svoje grlo, pa je v naglici dal v usta svinčenko in jo požrl, predno je zapazil pomoto.

Sodnik je bil prijazen človek, pa se je takoj zavezal za odvetnika. Poklical je po telefonu svojega znanca-zdravnika in mu pojasnil položaj. Telefonski razgovor med sodnikom in zdravnikom je bil nekako po sledečem redu:

Sodnik: "Halo, ali govori tam dr. Žauha?"

Doktor: "Da."

Sodnik: "Doktor, mlad odvetnik tukaj je po pomoti požrl svinčenko. Kaj naj napravimo zanj?"

Doktor: "O, nič hudega! Dajte mu požreti nekaj smodnika, obrnite ga proč od porotnikov in zažgite."

Zdravnik je predpisal bolniku zdravila ter mu naročil, naj drugi dan zopet pride. Res je prišel. "No, kako se pa danes počutite?" ga veselo pozdravi zdravnik. "Ali čutite kaj bolečin?"

"Da in ne," odvrne bolnik. "Počutim se dosti boljše, samo dihanje mi dela težave. Če ne bi bilo dihanja, pa bi se pre-stalo."

"O, če ni nič drugega, naj vas nič ne skrbi. Dal vam bom zdravilo, ki bo tisto tako ustavilo." Zdravnik je debelo gledal v vrata, skozi katera je prašal bolnik, ki ga ni bilo nikdar več nazaj.

Jud je zbolel in bi rad kakega dobrega zdravnika. Vprašal je o tem svojega dobrega prijatelja Izaka. Ta mu je svetoval dobrega zdravnika, ki je bil pa znan, da je zelo drag.

"Drag je, kaj ne?" jamra bolni Judek.

"Je in ne," odvrne ta. "Za prvi vizit ti bo računal \$25, potem pa od vsakega nadaljnjega samo po 3 dolarje."

Drugo jutro gre bolni Judek k temu zdravniku. Ko pride na vrsto in stopi v zdravnikovo sobo, ves blažen vzklizne:

"O, dobro jutro, gospod doktor. Spet sem tukaj."

Z ozirom na pomanjkanje mesa je nek rojak v Barbertonu vzdihnil: "Ja, zdaj ko ni mesa, bodo pa tudi klobase dobre."

V planinah

ZGODBA — Spisal Stanko Canjkar

Mladi gospod je s svojimi mislimi nekje na zasledovanju dveh mladih, veselih ljudi. Postrežljiva gospa ga nič več ne zanima. Oskrbnico povpraša, kje je njegova soba, da spravi svoje stvari. Ko je vse to opravljeno, pride zopet na verando. Kljub utrujenosti ne more mirno sedeti in čakati. Njegove oči iščejo sledove poti, ki vodijo od koč na vse strani. Od nekd morata priti. Prihajajoči večer njegov nemir samo večja. Dolgo je tako netrpno čakanje.

Naposled je slišati smeh in tudi besedo je mogoče razločiti. Mlada znanca gresta počasi proti koči in sta prav vesela.

Gospodična Helena prva opazi čakajočega gosta.

"Ali vidite, obisk sem dobila," pravi brez vneme, pa tudi brez strahu.

"Saj to je vaš fant," se smeje sodek.

"Da, moj fant," pravi dekle skoraj grenko.

"Sedaj me kot spremljevalca začasno upokojite, kajne?"

"Bojim se, da vam bo v najini družbi res prav neprijetno. Sami boste zlezili v pokoj, brez dekleta in plače, tako se mi dozdeva."

Gospodična ni zmedena, ko daje roko svojemu fantu. Potem predstavi svojega spremljevalca, ki ne more zakriti rahlega nesmeha.

"Me veseli," pravi novi gost in prav gotovo ne govori resnice.

"Kdaj si prišel," hoče vedeti gospodična.

"Pred dobro uro."

"Mislila sem, da te sploh ne bo."

"Tega veselja ti nisem maral narediti," pravi užaljeni gospod.

"Kako to misliš?"

"Saj si se gotovo dobro zabavala. Gospod, ki ti dela družščino, ni videti dolgočasen."

Gospodična Helena hoče ostati mirna. Zaradi sodeka se ne sme pokazati v neki smešni užaljenosti, čeprav jo zelo mika, da bi bila ostra in bojevitka. Zato se smeje in odgovarja kakor v šali.

"Dobro sem se imela, res je. Dolgčas me ni preganjal. Gospod sodek je bil izvrsten tovariš."

Gospodu sodeku je nekoliko nerodno. Vidi, kako se mlada človeka premagujeta, da ne zaigrata odurne scene ljubosumnosti.

"In upam, da nama bo moj ljubezni znanec še dalje delal družščino, ako ga to ne bo preveč motilo," pravi gospodična profesorica.

"Prav rad. V mejah možnosti, ki niso čisto v moji oblasti."

"Vsekakor," meni novi gost, ker mora pač nekaj povedati.

"Pri večerji se dobimo, kajne?" vprašuje gospodična.

"Prav."

Gospod sodek čuti, da se mora umakniti. Razgovora, ki se pripravljata, ni mogoče držati. Njegova navzočnost bi bila samo ovira. Zato se poslovil in odide. Gospodična Helena gleda za njim in molči.

"Tebi je žal, da se je prijazen gospod poslovil?"

"Da."

Odgovor je zelo jase. Nobenega opravičila ni v njem in nič strahu.

"Morda bi mi mogla stvar nekoliko pojasniti."

"Kaj naj pojasnim?"

"To svojo vlogo in navdušenje za posvem tujega človeka."

"Tujega človeka...? Morda pa ni tako zelo tuj."

"Tako? Pa ne da bi se že doprej poznala?"

"Na žalost sva se pred nekaj dnevi prvič videla. Sicer pa ne vem, zakaj naj ti sploh kaj razlagam in pojasnujem. Na

vlakcu smo se videli. Potem sva hodila skupaj do koč. Tista pot je bila zelo lepa. Nekajkrat sva bila na sprehodu. To je vse."

"O čem sta govorila?"

"Ponoviti pač ne bom mogla. Pripovedoval mi je o svojem domu, o materi in očetu, o hiši in polju..."

"In to naj ti verjamem?"

"Kakor hočeš. Ne smeš misliti, da se zagovarjam. Pripovedujem samo, kako je bilo."

"O čem ti je še govoril?"

"Zelo si radoveden. Razlagal je o sebi, o svoji službi, o delu, o ljubezni... Ti je to dovolj?"

"Zelo zanimivo je moralo biti!"

"Ne morem tajiti. Tudi lepo je bilo. Mnogo lepše kakor najin razgovor."

"Lepo si me sprejela."

"Če se prav spominjam, si s takimi ljubeznostmi začel ti."

"Ker sem videl, kako je."

"Ti si čuden in smešen. Ta mladi sodek bi se brez dvoma prav imenitno zabaval, ako bi vedel za vsebino najinega razgovora. Ne iz škodoželjnosti. Ničesar ni rekel, česar bi ne smeli slišati tudi drugi. Ničesar ni storil, čemur bi ti sam ne smel biti priča. Ve, kako je z nama."

"Toda ti si vendar zagledana vanj."

"Saj sem rekla, da se ne zagovarjam. Ne gre ti za to, da bi se le od mene zvedel resnico. Kdor je ljubosumen, ve resnično mnogo prej, kakor mu je bila razodeta. Tukaj je vsaka beseda od več."

"To ni bog ve kako ljubeznično povedano."

"Ko pa ne morem drugače. Tvoj način vpraševanja me žali!"

"Saj imam pravico, da zvem, kako je s teboj."

"Sam veš, da kake posebne pravice nimam. Nič ni bilo med nama, kar bi mojo svobodo omejevalo. Danes sem tega še prav posebno vesela. Še vedno lahko čisto mirno pogledam v oči komur koli."

"To je res," pravi fant nekam poparjeno.

"Da si pred ljudmi, ki naju poznajo, veljal za mojega fanta, to je pravica, ki sem ti jo dala, ker sem mislila, da si je vreden. Človek se utegne zmotiti."

"Tako daleč sva že?"

"Ne daleč ne blizu. Dokler sem prosta, hočem imeti odprte oči. Če se bo kaj razbilo in zrušilo, bo uničeno za vedno. In kriv boš sam. Ne maram malenkostnega in ljubosumnega moža."

"In jaz ne maram dekleta, ki ne ve, kaj se spodobi."

"Potem je vse v redu."

"Ali naj že kar nocoj odidem?"

"Kakor hočeš. Najbrž se ti ne bo ljubilo."

"Nisem mislil, da me boš tako sprejela."

"Nič se ne zavedam kake krivde."

"Tem slabše."

"Prav... Pojdiva sedaj v koč."

"Tebi je že dolgčas po spremeljevalcu."

"Vsekakor."

Ob mizi pred koč sedel gospod sodek in se pogovarja z Anico.

"Sedaj bom imel več časa zate, Anica."

"Res? Kako? Ali je gospodična odšla?"

"Ne, ni odšla. Pač pa je prišel njen ženin."

"O imenitno! Rada bi ga videla."

"Pa ne kar takoj! Malo treba potrpeti."

"Ali mi ga boste pokazali."

"Menda boš kar sama uganila... Glej, pravkar prihaja."

Pogled v preteklost

Piše Math Tekavec

Hren Anton, župnik na Blokah

(Dalje.)

Župnik Anton Hren je imel lepe naštavne darove in zmožnosti. Bog mu je dal zdravo, močno postavo in izredno krepk in lep glas. Vse te darove je sijajno porabil za dušno pastirstvo.

Bil je izredno dober katehet. Verske resnice, tudi težje, je šolski mladini razlagal tako nazorno, slikovito in živahno, da jih ni mogla nikoli več pozabiti. Bloški dečki niso znali samo o svetopisemskih junakih doma lepo pripovedati, ampak njihovo moč tudi nazorno pokazati. Župnik Hren se je najraje mudil med otroki. Ker je znal s svojim glasom posnemati glasove raznih živali, v duhovniški družbi se je najraje mudil. V njej se je počutil prostega in srečnega.

Pokojni župnik Hren je izredno cenil svoj rojstni kraj Verd in drago Vrhniko z Močilnikom, Sveto Trojico in župnijsko cerkvijo sv. Pavla.

Kadar si mu v pogovoru omenil Vrhniko, je zažarel njegov obraz. S ponosom in največjim spoštovanjem je začel govoriti o lepoti Vrhniko, o njenih ljudeh, o svojem očetu, gozdnem čuvaju, ki ga je učil opazovati življenje v naravi, o svoji pokojni materi, o svojem domu, o sestri Francki, ki mu je tiho, ponižno in požrtvovalno gospodinjila...

Blagega župnika Hrena na Blokah ni več. Dal je življenje za rešitev svojega ljudstva iz strašne teme brezbožnega komunizma. Pod krogli brezbožnih zločincev se je zrušilo njegovo zdravo in močno telo.

Oražem Rafael, bogoslovec IV. letnika v Ljubljani

Bogoslovec Rafael Oražem leta 1943. zaradi komunistov ni mogel iti domov (na Runarsko) na počitnice. Zavešče je našel pri svoji poročni sestri v Novi vasi na Blokah. Vsa družina je morala že pred enim letom zapustiti rodni dom na Runarskem. Bogoslovec Rafael tudi v počitnicah ni poznal brezdelja. Poglavljal se je v razlago evangelijev in se zanimal za nova, važna vprašanja dušnega pastirstva. Za odhiti je hodil k fantom "na hnagar", kjer je bila včasih letalska šola.

Pri posadki vaške straže so bili njegovi vrstniki, njegov oče Mihael in starejši brat Tone. Vsi so ga veselo sprejeli, kadar jih je obiskal. Rafael pa je te obiske porabil za svoje duhovno poslanstvo. Večkrat jim je tudi predaval.

Predavanja mu niso delala težave. Njegovi zapiski dokazujejo, da je leta 1941. prebral 40, leta 1942. pa 39 knjig. Važne, lepe misli si je izpisal. Bral je tudi nemške in francoske knjige. Zanimal se je za slovensko zgodovino, za socialna vprašanja, proučeval je zmote komunizma, materializma in prostozidarstva. Ljuboznanostni pregledni grob v najlepši dobi njegovega duhov-

Prav gotovo pa ne sme pozabiti svojega dušnega pastirja bloška župnika. Ko je postal župnik na Blokah, je hotel tudi on — po zgledu sv. Pavla — vsem postati vse. Ne samo dobri ljudje, tudi nasprotniki so imeli do njega veliko zaupanje. Poznali so ga. Vedeli so, da njegovo s Kristusovo ljubezni-

jo ožarjeno duhovniško srce ni zmožno nikomur storiti krivice, da vsakemu rad pomaga, če le more. Najlepsi dokaz za to je njegovo posredovanje za interniranje. Vsi, brez razlike prepričanja so se mu smilili. Vse je hotel rešiti. In tako se je zgodilo, da je rešil smrti v internaciji tudi take, ki so se mu zahvalili za rešitev tako, da so mu skupali prezgodnji grob v najlepši dobi njegovega duhov-

niškega življenja.

Tudi sobratje duhovniki so župnika Hrena radi imeli. Hori so k njemu večkrat na obisk. On pa je vse ljubezno in prijazno sprejemal, jim gostoljubno postregel, potem pa pripovedoval zanimive zgodbe iz lovskega življenja, kako je medveda ustrelil, ali pa s svojim glasom posnemal glasove raznih živali. V duhovniški družbi se je najraje mudil. V njej se je počutil prostega in srečnega.

Pokojni župnik Hren je izredno cenil svoj rojstni kraj Verd in drago Vrhniko z Močilnikom, Sveto Trojico in župnijsko cerkvijo sv. Pavla.

Kadar si mu v pogovoru omenil Vrhniko, je zažarel njegov obraz. S ponosom in največjim spoštovanjem je začel govoriti o lepoti Vrhniko, o njenih ljudeh, o svojem očetu, gozdnem čuvaju, ki ga je učil opazovati življenje v naravi, o svoji pokojni materi, o svojem domu, o sestri Francki, ki mu je tiho, ponižno in požrtvovalno gospodinjila...

Blagega župnika Hrena na Blokah ni več. Dal je življenje za rešitev svojega ljudstva iz strašne teme brezbožnega komunizma. Pod krogli brezbožnih zločincev se je zrušilo njegovo zdravo in močno telo.

Oražem Rafael, bogoslovec IV. letnika v Ljubljani

Bogoslovec Rafael Oražem leta 1943. zaradi komunistov ni mogel iti domov (na Runarsko) na počitnice. Zavešče je našel pri svoji poročni sestri v Novi vasi na Blokah. Vsa družina je morala že pred enim letom zapustiti rodni dom na Runarskem. Bogoslovec Rafael tudi v počitnicah ni poznal brezdelja. Poglavljal se je v razlago evangelijev in se zanimal za nova, važna vprašanja dušnega pastirstva. Za odhiti je hodil k fantom "na hnagar", kjer je bila včasih letalska šola.

Pri posadki vaške straže so bili njegovi vrstniki, njegov oče Mihael in starejši brat Tone. Vsi so ga veselo sprejeli, kadar jih je obiskal. Rafael pa je te obiske porabil za svoje duhovno poslanstvo. Večkrat jim je tudi predaval.

Predavanja mu niso delala težave. Njegovi zapiski dokazujejo, da je leta 1941. prebral 40, leta 1942. pa 39 knjig. Važne, lepe misli si je izpisal. Bral je tudi nemške in francoske knjige. Zanimal se je za slovensko zgodovino, za socialna vprašanja, proučeval je zmote komunizma, materializma in prostozidarstva. Ljuboznanostni pregledni grob v najlepši dobi njegovega duhov-

niškega življenja.

Tudi sobratje duhovniki so župnika Hrena radi imeli. Hori so k njemu večkrat na obisk. On pa je vse ljubezno in prijazno sprejemal, jim gostoljubno postregel, potem pa pripovedoval zanimive zgodbe iz lovskega življenja, kako je medveda ustrelil, ali pa s svojim glasom posnemal glasove raznih živali. V duhovniški družbi se je najraje mudil. V njej se je počutil prostega in srečnega.

Pokojni župnik Hren je izredno cenil svoj rojstni kraj Verd in drago Vrhniko z Močilnikom, Sveto Trojico in župnijsko cerkvijo sv. Pavla.

Kadar si mu v pogovoru omenil Vrhniko, je zažarel njegov obraz. S ponosom in največjim spoštovanjem je začel govoriti o lepoti Vrhniko, o njenih ljudeh, o svojem očetu, gozdnem čuvaju, ki ga je učil opazovati življenje v naravi, o svoji pokojni materi, o svojem domu, o sestri Francki, ki mu je tiho, ponižno in požrtvovalno gospodinjila...

Blagega župnika Hrena na Blokah ni več. Dal je življenje za rešitev svojega ljudstva iz strašne teme brezbožnega komunizma. Pod krogli brezbožnih zločincev se je zrušilo njegovo zdravo in močno telo.

Oražem Rafael, bogoslovec IV. letnika v Ljubljani

Bogoslovec Rafael Oražem leta 1943. zaradi komunistov ni mogel iti domov (na Runarsko) na počitnice. Zavešče je našel pri svoji poročni sestri v Novi vasi na Blokah. Vsa družina je morala že pred enim letom zapustiti rodni dom na Runarskem. Bogoslovec Rafael tudi v počitnicah ni poznal brezdelja. Poglavljal se je v razlago evangelijev in se zanimal za nova, važna vprašanja dušnega pastirstva. Za odhiti je hodil k fantom "na hnagar", kjer je bila včasih letalska šola.

Pri posadki vaške straže so bili njegovi vrstniki, njegov oče Mihael in starejši brat Tone. Vsi so ga veselo sprejeli, kadar jih je obiskal. Rafael pa je te obiske porabil za svoje duhovno poslanstvo. Večkrat jim je tudi predaval.

Predavanja mu niso delala težave. Njegovi zapiski dokazujejo, da je leta 1941. prebral 40, leta 1942. pa 39 knjig. Važne, lepe misli si je izpisal. Bral je tudi nemške in francoske knjige. Zanimal se je za slovensko zgodovino, za socialna vprašanja, proučeval je zmote komunizma, materializma in prostozidarstva. Ljuboznanostni pregledni grob v najlepši dobi njegovega duhov-

niškega življenja.

Tudi sobratje duhovniki so župnika Hrena radi imeli. Hori so k njemu večkrat na obisk. On pa je vse ljubezno in prijazno sprejemal, jim gostoljubno postregel, potem pa pripovedoval zanimive zgodbe iz lovskega življenja, kako je medveda ustrelil, ali pa s svojim glasom posnemal glasove raznih živali. V duhovniški družbi se je najraje mudil. V njej se je počutil prostega in srečnega.

Pokojni župnik Hren je izredno cenil svoj rojstni kraj Verd in drago Vrhniko z Močilnikom, Sveto Trojico in župnijsko cerkvijo sv. Pavla.

Kadar si mu v pogovoru omenil Vrhniko, je zažarel njegov obraz. S ponosom in največjim spoštovanjem je začel govoriti o lepoti Vrhniko, o njenih ljudeh, o svojem očetu, gozdnem čuvaju, ki ga je učil opazovati življenje v naravi, o svoji pokojni materi, o svojem domu, o sestri Francki, ki mu je tiho, ponižno in požrtvovalno gospodinjila...

Blagega župnika Hrena na Blokah ni več. Dal je življenje za rešitev svojega ljudstva iz strašne teme brezbožnega komunizma. Pod krogli brezbožnih zločincev se je zrušilo njegovo zdravo in močno telo.

Oražem Rafael, bogoslovec IV. letnika v Ljubljani

Bogoslovec Rafael Oražem leta 1943. zaradi komunistov ni mogel iti domov (na Runarsko) na počitnice. Zavešče je našel pri svoji poročni sestri v Novi vasi na Blokah. Vsa družina je morala že pred enim letom zapustiti rodni dom na Runarskem. Bogoslovec Rafael tudi v počitnicah ni poznal brezdelja. Poglavljal se je v razlago evangelijev in se zanimal za nova, važna vprašanja dušnega pastirstva. Za odhiti je hodil k fantom "na hnagar", kjer je bila včasih letalska šola.

Pri posadki vaške straže so bili njegovi vrstniki, njegov oče Mihael in starejši brat Tone. Vsi so ga veselo sprejeli, kadar jih je obiskal. Rafael pa je te obiske porabil za svoje duhovno poslanstvo. Večkrat jim je tudi predaval.

Predavanja mu niso delala težave. Njegovi zapiski dokazujejo, da je leta 1941. prebral 40, leta 1942. pa 39 knjig. Važne, lepe misli si je izpisal. Bral je tudi nemške in francoske knjige. Zanimal se je za slovensko zgodovino, za socialna vprašanja, proučeval je zmote komunizma, materializma in prostozidarstva. Ljuboznanostni pregledni grob v najlepši dobi njegovega duhov-

niškega življenja.

Tudi sobratje duhovniki so župnika Hrena radi imeli. Hori so k njemu večkrat na obisk. On pa je vse ljubezno in prijazno sprejemal, jim gostoljubno postregel, potem pa pripovedoval zanimive zgodbe iz lovskega življenja, kako je medveda ustrelil, ali pa s svojim glasom posnemal glasove raznih živali. V duhovniški družbi se je najraje mudil. V njej se je počutil prostega in srečnega.

Pokojni župnik Hren je izredno cenil svoj rojstni kraj Verd in drago Vrhniko z Močilnikom, Sveto Trojico in župnijsko cerkvijo sv. Pavla.

Kadar si mu v pogovoru omenil Vrhniko, je zažarel njegov obraz. S ponosom in največjim spoštovanjem je začel govoriti o lepoti Vrhniko, o njenih ljudeh, o svojem očetu, gozdnem čuvaju, ki ga je učil opazovati življenje v naravi, o svoji pokojni materi, o svojem domu, o sestri Francki, ki mu je tiho, ponižno in požrtvovalno gospodinjila...

Blagega župnika Hrena na Blokah ni več. Dal je življenje za rešitev svojega ljudstva iz strašne teme brezbožnega komunizma. Pod krogli brezbožnih zločincev se je zrušilo njegovo zdravo in močno telo.

Oražem Rafael, bogoslovec IV. letnika v Ljubljani

Bogoslovec Rafael Oražem leta 1943. zaradi komunistov ni mogel iti domov (na Runarsko) na počitnice. Zavešče je našel pri svoji poročni sestri v Novi vasi na Blokah. Vsa družina je morala že pred enim letom zapustiti rodni dom na Runarskem. Bogoslovec Rafael tudi v počitnicah ni poznal brezdelja. Poglavljal se je v razlago evangelijev in se zanimal za nova, važna vprašanja dušnega pastirstva. Za odhiti je hodil k fantom "na hnagar", kjer je bila včasih letalska šola.

Pri posadki vaške straže so bili njegovi vrstniki, njegov oče Mihael in starejši brat Tone. Vsi so ga veselo sprejeli, kadar jih je obiskal. Rafael pa je te obiske porabil za svoje duhovno poslanstvo. Večkrat jim je tudi predaval.

Predavanja mu niso delala težave. Njegovi zapiski dokazujejo, da je leta 1941. prebral 40, leta 1942. pa 39 knjig. Važne, lepe misli si je izpisal. Bral je tudi nemške in francoske knjige. Zanimal se je za slovensko zgodovino, za socialna vprašanja, proučeval je zmote komunizma, materializma in prostozidarstva. Ljuboznanostni pregledni grob v najlepši dobi njegovega duhov-

Najbolj pa se je zanimal za verska vprašanja. Študiral je krščansko modroslovje, Kato-

liško skicjo in papeške okrožnice. Zato ni bil v zadregi, kadar je moral sestaviti primeren predavanje. S predavanji je hotel doseči, da bi fantje in moške tudi v vojaški službi ostali dobri, verni in pošteni sinovi svojega naroda ter cenili sveto vero in materino besedo.

Tako je prišel nesrečni 8. september 1943. Posadka na Blokah se je zaradi izdajstva slovenskih vojakov, ki so se že davno prej zvezali z našimi komunisti, morala predati na milost in nemilost svojim sovražnikom. Rafael se je s svojim očetom umaknil v vasico Kotel in se tam skrival pri daljnih sorodnikih. Toda v nedeljo, 10. oktobra 1943, so ju komunisti odkrili in privlekli v Novo vas pri Blokah. Nekaj dni so ju imeli zaprta v kleti Modiceve (Lenarčičeve) hiše. Nikomur od domačih niso pustili, da bi ju obiskal, tudi matere ne, ki jima je prinesla hrane in perila, da bi se preoblekla. Le slišali so, kako sta v zaporu na glas molila rožni venec.

Sredi tedna so, kakor ljudje pripovedujejo, očeta Mihaela odpeljali proti Ribnici. Rafael pa je ostal še tu zaprt do sobote (16. oktobra). Potem so ga odpeljali proti Ložu. Od tedaj ni več o njem nobene zanesljive vesti. Pripovedujejo, da so ga tam ustrelili in ponoči v Viševku pokopali.

Pokojni bogoslovec Oražem se je rodil 3. julija 1921 na Runarskem pri Blokah. Njegov oče Mihael je bil kmet in tudi mizar. Njegova mati Marija je pravi vzor slovenske žene, verna in pobožna. Delo in molitev spremljata njeno življenje. Vse otroke je skrbno vzgajala. Učila jih je bolj z vzgledom kot z besedo. Bog je blagoslovil njeno delo. Njen sin Janez je postal duhovnik.

Tudi Rafkotu je posvetila svojo materinsko skrb. Že v nežni mladosti je prižgala v njegovemu srcu ogenj ljubezni do Jezusa in Marije. V Novi vasi na Blokah je dovršil pet razredov ljudske šole, potem pa je zapustil svoj dom in drago domače šel na klasično gimnazijo v Ljubljani.

Rafko Oražem je bil ves čas svojih gimnazijskih let gojenec ljubljanskega Marijanišča. Vzljubil je ta zavod; drugi dom mu je bil. Zato je bil z vsem srcem in z vso dušo nanj navezan. Bil je srednje nadarjen, toda pri učnem priden in vztrajen. Rafko je bil dijak, ki se ni učil samo za šolo, ampak za življenje. Ljubil je svojo domovino, zato ji je hotel zvesto služiti. Že v gimnaziji je upiral svoje poglede v bodočnost. Vedel je, da bo le tedaj postal dober sin svojega naroda, če bo splošni svojo dolžnost. Zato se je pridno učil šolskih predmetov in se zanimal za vsa vprašanja, ki so važna za katoliškega dijaka. Z veliko vlogo je študiral socialno vprašanje. Že v dijaških letih je spoznal, kako dragocen je čas mladosti; zato ga je vedno nadvse vestno uporabljal.

Zavedal se je, da je največje bogastvo njegova duša. Zato je zanj zelo lepo skrbel. Gojil je v Marijanišču globoko notranje življenje. Vsak dan je pristopal k mizi Gospodovi. Že tedaj mu je začel Gospod govoriti: "Daj mi svoje srce! Hodi za menoj!" V osmi šoli je bil prefekt Dijaške Marijine kongregacije v zavodu, ki se ji je ves posvetil. Z veliko skrbjo in ljubezno je pripravljaj nižješolce za sprejem.

Njegov nastop je bil ljubezljiv, a resen, možat in trezen. Ljubil je lepo pesem. Za dobro stvar se je znal boriti tudi s pestjo, če je bilo treba. Nek večer so v učilnici brez prefekta molili večerno molitev. Eden izmed dijakov je med molitvijo glasno mrmral in bral

knjigo. Rafko ga resno posvari, toda dijak ne uboga, ampak še dalje moti molitev. Tedaj Rafko v sveti jezi vzdigne svojo pest in udari, da bi dijaka poučil, da je molitev sveto opravilo, ki ga ne sme motiti z nesposobnim vedenjem.

Spomladi leta 1940 je napravil na klasični gimnaziji maturu. Ob koncu gimnazije je postal nenavadno resen in zamišljen. Boril se je za svoj poklic. Vabil ga je Gospod, naj postane njegov duhovnik; vabil ga je za seboj tudi svet. Mislil je na pravni študij. Zdelo se mu je, da bi mogel veliko dobrega storiti svojemu ljudstvu, če bi postal dober sodnik ali zagovornik ponižanih in razžaljenih. Po dolgem in vročem boju si je sam stavil vprašanje: V katerem poklicu bom mogel slovenskemu ljudstvu več koristiti — kot sodnik, advokat ali kot duhovnik? Po božji milosti razsvetljen si je jasno odgovoril: Kot duhovnik.

Poslednji dnevi Pompejev

ROMAN

Prilagoditi je dal četverospal. Kajti njegovo dihanje, slabe za vožnjo ter je stopil sam nanjo, da bi prinesel po moč nele Rectini, ampak se mnogim drugim — kajti ljubljaka obal je bila zelo gosto narajena. Hitel je tja, odkoder so drugi bežali in je jadriral nevarnost proti nevarnosti tako brez vsega strahu, da je vsa gibanja in vse oblike te strašne naravne prikazni, kakor jih je sam zajemal s svojimi očmi, svojemu pisarju nariskoval.

Že je padal na ladjo pepel, čim bolj se je bližal, tem toplejši in gostejši, že tudi plovci in črna, ožgana ter od ognja zdrobljena kamenja, že je morje upadlo in vsled sipine, ki jo je gora iz sebe bruhala, da je postalo obrežje nedostopno. Po kratkem preudarjanju, ali se naj nazaj obrne, je krmarju, ki mu je to nasvetoval, dejal: "Hrabre podpira sreča, pelji me k Pomponianu." Ta je bil v Stabijah, (Stabije so ležale nasproti Misem) na nasprotni strani valiva (t. j. sinus Eumanus.) — kajti tam se izliva morje v rahlo zakrivljenem loku; dasi se tukaj nevarnost še ni bližala, vendar pa se je že mogla opaziti in je bila, če bi naraščala, prav blizu; zato je dal svojo prtljago spraviti na ladje, pripravljen za beg, če bi nasprotni veter ponehal. Ko se je moj stric, kateremu je bila zelo ugoden, izkrcal, je tresočega se objel, tolažil in bodril; in da bi njegov strah z lastno brezskrbnostjo utesil, se je dal nesti v kopalnico; po kopanju pa se je ulegel za mizo, je obedoval ali vesel ali, kar je enako znamenito, vsaj z veselimi obrazom.

Medtem pa so iz gore Vezuva na mnogih mestih svetili široko se razprostirajoči plameni ter mogočni ognjeni stebri, katerih svetli žar je pomnoževala nočna tema. Da bi pomiril razburjene ljudi, je pravil, da so to kmetijske hiše, ki so jih kmetje prestrašeni zapustili ter stoji sedaj zapuščene in brez varstva ter gore. Nato se je podal k počitku ter je zares trdno

spal. Kajti njegovo dihanje, ki je bilo zaradi njegove debelosti bolj težko in smrčeče, so slišali ljudje, ki so se sprehajali pred spalnico. Toda dvokrišče, iz katerega se je prišlo v vrtno hišico, je bilo že s pepelom, zmešanim s plovcem, tako visoko napolnjeno, da bi bil izhod onemogočen, če bi se bil še dalje v spalnici mudil. Vzbudili so ga; prišel je ven in je šel zopet k Pomponianu in ostalim, ki so bili bdeli. Skupno so se posvetovali, če naj ostanejo ali pa se naj na prostem sprehajajo. Kajti vsled pogostih in silnih potresov so se hiše že majale in kot bi bile s svojih temeljev vzdignjene, so se, kakor se je zdelo, sedaj s svojega mesta premikale, nato pa so zopet na prejšnjem mestu stale. Na prostem zopet pa so se bali, da ne bi na njih padali sicer lahki in luknjasti plovci. Toda ko so primerjali nevarnosti, so izbrali to drugo. Pri njem je zmagal razumen preudarek, pri drugih pa nespameten strah. Z robcami so si privezali na glave blazine; to jih je branilo pred padajočim kamenjem. Že je bil drugod dan, tam pa noč, temnejša in gostejša od vseh noči; vendar so jo razsvetljevale plamenice in druga svečava.

Sklenili so iti na obrežje in iz bližine pogledati, če bi se že mogli po morju voziti; to pa je bilo še vedno pusto in neprijazno. Tam se je ulegel na razprostrto tkanino, je zahteval večkrat mrzlo vodo in jo je popil. Nato pa so zapodili plamenice in pred temi se razprostirajoči žvepleni vonj druge v beg, njega pa so zdramile. Naslonivši se na dva sužnja se je vzdignil, toda se je takoj zgrudil mrtev na tla; menim, da je pregost dim oviral njegovo dihanje ter mu zaprl goltanec, ki je bil že po svoji naravi slaboten in ozek, zaradi česar ga je pogosto mučila naduha. Ko se je zopet zdanilo — bilo je to tretjega dne po njegovi smrti — so našli njegovo telo nepoškodovano, neranjeno in v isti obleki, ki jo je imel na sebi; držanje telesa je bilo bolj podobno spečemu kakor umrlemu.

Medtem je bil z materjo v Mizenu. Toda to ne spada k stvari; saj tudi ti nisi nič drugega želel vedeti kakor njegovo smrt. Torej hočem skleniti. Le to še hočem dodati, da sem vse, pri čemer sem bil sam navzoč in kar sem bil takoj spočetka slišal, ko ljudje resnico se najzvesteje pripovedujejo, resnično opisal. Ti boš najvažnejše izbral: kajti nekaj drugega je pisati pismo, nekaj drugega zgodovino, nekaj drugega pisati za prijatelja, nekaj drugega za veliko občinstvo. Zdravo!

Osební doživki Plinija Mlajšega ob izbruhu Vezuva
I. 79 po Kr.
(Plinius VI. 20.)

C. Plinij svojemu Tacitu pozdrav!

Praviš, da ti je moje pismo, ki sem ti ga na tvojo prošnjo pisal o smrti mojega strica, vzbudilo željo izvedeti, kakšen strah in kakšne nezgode sem prebil jaz, ki sem ostal v Mizenu — tam sem namreč prenehal v svojem pismu. Dasi se duša straši spomina, hočem začeti. (Vergil Aeneas II. 12.)
Ko je moj stric odšel, sem

ostali čas porabil za učenje; zato namreč sem ostal doma; nato sem se kopal, jedel in spal, toda nemirno in le malo časa. Že mnogo dni poprej smo čutili potres, ki pa ni bil strašen, ker je v Kampaniji navaden. V oni noči pa je bil tako močan, da se je vse, kakor se je zdelo, ne le premikalo, ampak podiralo. Mati je planila v svojo spalnico. Pravkar sem tudi sam vstal, da bi jo zbudil, če bi spala. Usedli smo se na dvorišče hiše, ki je ločilo le po majhnem prostoru morje od hiše. Ne vem, ali naj imenujem to neustrašenost ali pa nepremišljenost — bil sem namreč tedaj v svojem osemnajstem letu — Zahteval sem knjigo Tita Livija in sem jo bral takorekoč za kratek čas; po stari navadi sem delal tudi izpiske. Glej, tedaj se je prikazal prijatelj mojega strica, ki je šel pred kratkim k njemu iz Hispanije (Plinij Starejši je bil l. 67 prokurator v Hispaniji) prišel; ko je ta videl mene in mater sedeti, mene pa, da sem bral, je grajal njeno bezbriznost ter mojo brezskrbnost. Vkljub temu sem se z isto vnemo bavil s knjigo. Že je bila šesta ura zjutraj, vedno je še bila dnevna svetloba mrčna in takorekoč medla. Ker so bile okrog ležeče hiše že pretresene, je bil na sicer odprtem, toda ozkem prostoru

strah pred zrušenjem velik in utemljen. Tedaj šele se nam je zdelo umestno, zapustiti mesto: sledila nam je prestrašena množica: ta je drugih naklep višje cenila od svojega ter je nas odhajajoče v gostih krdelih pritiskala in naprej podila. Ko smo imeli hiše za seboj, smo se ustavili. Mnogo čudnega in mnogo strašnega smo tam pretrpeli. Kajti vozovi ki smo jih dali iz mesta peljati, so na popolnoma prostem polju drdrali na različne strani in niti niso ostalini svojem mestu, ko smo jih s kamni podprli. Razen tega smo videli, da je morje samo sebe posrebalo in je vsled potresa takorekoč upadlo. Vsaj pobrežje se je naprej pomikalo in na suhem pesku je ostalo mnogo morskih živali. Na drugi strani pa se je križem v vijugah razpočil grozen, črn, ognjeb-ljuven oblak in je naposled vzplamenel v dolgih ognjenih snopih, ki so bili bliskom podobni, toda močnejši. Tedaj pa je prav isti prijatelj iz Hispanije ostreje in silneje spregovoril: Če tvoj brat, če tvoj stric še živi, vaju hoče zdrava ohraniti, ako je umrl, je gotovo hotel, da ga preživita; kaj se torej še obotavljata z begom? Odgovorila sva mu, da toliko časa ne moreva na lastno rešitev misliti, dokler sva v negotovosti glede njegove rešitev.

Sedaj se ni več obotavljal, ampak je odhitel in se v hitrem teku rešil iz nevarnosti. Kmalu potem se je spustil oni oblak na zemljo ter je pokril morje. Zagrnil je Kaprejo (Otok v neapoljskem zalivu, sedaj Capri) ter odtegnil Mišenski rtič našim očem. Tedaj me je mati prosila, opominjala ter mi ukazala, da se naj rešim, kakor pač morem. Kajti mlad sem še in še se morem; ona pa po letih in telesnih nadlogah obtežena, bo rada umrla, če le ne bo zakrivila moje smrti. Jaz pa sem odvrnil, da se bom le obenem z njo rešil; nato sem jo prijel za roko ter sem jo prisilil, da je pospešila korake. Nerada se je vdala, ker si je očitala, da me zadržuje. Že je padal pepel, toda le poredkoma. Ozrl sem se nazaj: gost dim je bil za nami ter nam je sledil kakor hudournik, ki se je izlil na zemljo. "Krenimo s pota," sem dejal, "dokler še vidimo, da nas ne bo na potu in v tem množica spremljevalcev podrla in potepala." — Ko smo se useli, je nastopila noč, ne taka, kakršna je, kadar ne svetli mesec ali kadar je oblačno, ampak kakor bi v zaprtem prostoru luč ugasnil. Slišati ni bil mogel vkanje žensk, ječanje otrok, kričanje mož, ki

so klicali svoje starše, drugi otroke, drugi zopet svoje možje ali žene; ječanje otrok, kričanje mož, ki so klicali objokovaje lastno usodo, drugi usodo svojcev; nekateri so si od strahu pred smrtjo želeli smrt. Mnogi so dvigali svoje roke k bogovom, še več pa jih je trdilo, da ni več bogov in so proglasili ono noč za večno in zadnjo na svetu. Pa tudi ljudi ni manjkalo, ki so z izmišljenimi in zlaganimi strahotami resnične nevarnosti še pomnoževali. Nekateri navzoči so pripovedovali, da so bili v Mizenu ter da se je to podrla, ona pa gori; dasi to ni bilo resnično, so jim vendar nekateri verjeli. Zopet je postalo nekoliko svetlo; to pa se nam ni zdelo, ampak znamenje bližajočega se ognja. Toda ta ogenj se je ustavil v precejšnji daljavi; nato je zopet nastopila tema, zopet je padal gost in težek pepel. Zopet in zopet smo morali vstati, da smo se smo otresli. Mogel bi se pohvaliti, da mi v teh tolikih nevarnostih ni ušel noben zdihljaj, nobena obupna beseda, ko bi me ne bila tolažila misel — slaba sicer, toda velika tolažba za ljudi — da bom jaz z vsemi in vsi z menoj nesrečnejšem poginili.

Naposled se je ona gosta so-para izredčila in se takorekoč v dim in meglo razpršila; kmalu je nastal pravi dan, tudi solnce je zasijalo, toda bilo je popolnoma blede, kakršno je navadno, kadar mrkne; vse se je zdelo še vedno trepetajočim očem izpremenjeno in visoko s pepelom kakor s snegom pokrito. Vrnivši se v Mizenu smo skrbeli za svoja telesa, kolikor je bilo pač mogoče ter smo prebili plašno noč med strahom in upom.

Toda strah je bil močnejši; kajti zemlja se je še vedno tresla in prav mnogi so se v popolni blaznosti igrali s strašnimi proročbami o svoji in tuji nezgodi. Mi pa, dasi smo že nevarnost poznali in jo tudi še pričakovali, se vendar nisimo mogli odločiti, da bi odšli, predno ne bi prišlo poročilo o stricu.

Tega ne boš bral, da bi o njem v svojem delu poročal, česar te vrstice tudi ne zaslužijo. Če se ti pa bo zdelo, da to niti pisma vredno, boš moral krivdo sebi samemu pripisati, ker si ti sam to želel. Zdravo!

— Konec —

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

V Berlinu je bila ustanovljena šola za otroke raznih okupacijskih čet. Med 136 otroci, ki so vpisani v šolo, je sedem narodnosti. Pouk se vrši pod vodstvom WAC Sgt. Catherine Russ iz Denton, Texas in sicer v poslopju slavne berlinske univerze, na katerim danes plapolata ameriška zastava.

Močno PIVO
na zaboje
\$3.29 in depozit

Seznajte se z našo postrežbo. Da vam pripeljemo na dom pokličite BR 2636

STAN'S BEVERAGES

7502 UNION AVE.

A. POTOKAR, JR.

Računovodja, avditor in davčni svetovalec
naznanja odprtijo svojega urada na

1027 E. 185th St.

KE 6612

Pokličite KE 5200

DA VAM SCISTIMO FURNEZ SE DANES!

Cistimo furneze, dimnike in dimniške cevi z vacuum čistilcem. Računamo po \$4 in več.

Adams Heating Service

550 EAST 200. ST., VOGAL MONTEREY

Remember when the
LONG-DISTANCE OPERATOR ALWAYS SAID

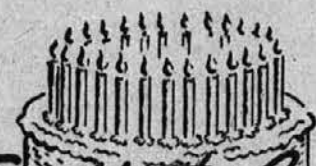

"Thank you,
the Operator
will call you"

Ali se spomnite, kako sta mati in oče obesila slušalo pri vsakem klicu na daljavo... in potem čakala, da ju je operatorica poklicala, kadar je bil izvršen stik... čakala sta večasih dovolj dolgo, da je odšel oče od telefona, ali da je začela mati mešati za pecivo?

To je bila slika za postrežbo na daljavo pred eno generacijo, ko je bila naša družba ustanovljena v 1921. Od takrat so nove metode obratovanja in več ter boljše opreme zvečale naglico postrežbe tako, da je 87% klicev na daljavo skonektanih, dokler ta, ki kliče, še "drži linijo." Mi zdaj izvršujemo šestkrat več klicev na daljavo kot v 1921 in trikrat hitreje.

Napredek v klicih na daljavo nikoli ne miruje. Ako pogledamo naprej za 25 let, so načrti že v delu, da se zviša naglica in popolnost te postrežbe. Nov aparat, ki omogoči operatoricam napraviti klice med mesti, več žic in kablov, da poneso klice ter večje število operatoric vam bo prineslo večjo in hitrejšo postrežbo pri klicih na daljavo v bodočnosti.

The Twenty-fifth Anniversary

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Established on September 21, 1921 by consolidation of two Ohio telephone systems

V BLAG SPOMIN

ENO IN DVAJSETE OBLETNICE
SMRTI PREDRAGEGA IN
NKAR POZABLJENEGA
PROGA IN OČETA

Matija Hrastar

ki je dne 18. septembra 1925 mirno v Bogu zaspal.

Predragi soprog in ljubljani oče, na Tvoj grob danes spomni hite, počivaj mirno v hladnem grobu in prosil ljubega Boga za nas.

Zalujoci ostali:

MARY HRASTAR, soproga;
HOERE, ZETJE in VNUKA.

Cleveland, O. 18. sept. 1946.